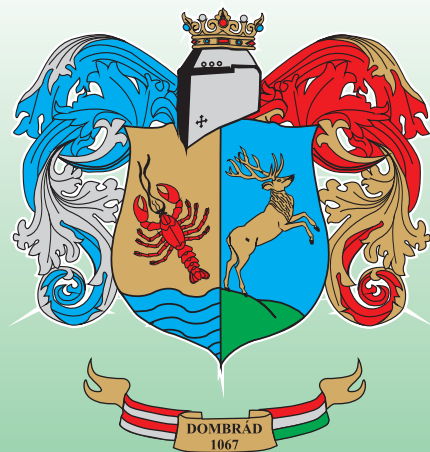

Dombrádi Híradó

HELYI KÖZÉLETI LAP

XIV. évfolyam 2. szám

2009. július

Sok embert megmozgatott a városnap

A TARTALOMBÓL

Testületi tájékoztató

2. oldal

A DIFI irodáról

2. oldal

Negyedéves kulturális híradó

4. oldal

Vidám napok az óvodában

5. oldal

Képes összeállítás a III.

Csülkös Napról 6-7. oldal

Ósi mesterségek Dombrádon 2.

9. oldal

In memoriam...

10. oldal

Anyakönyvi hírek

10. oldal

Beszélgetés a könyvtárban

11. oldal

Dombrádi labdaművészek párharca

12. oldal

MEGSZÉPÜL A VÁROSKÖZPONT

Sétálóutcával, pihenő-, illetve játszóparkkal gazdagodik a dombrádi városközpont. Az önkormányzat nemrégiben 39 millió forintot nyert pályázati forrásból, és ebből valósítják meg a beruházást, mellyel egy az önkormányzat tulajdonában lévő üres telket is hasznosítják majd.

A tervek szerint a munkálatokat a nyár végére már be is fejezné a kivitelezést elnyerő cég – mutatott rá Kozmáné Kasza Veronika polgármester a „városszépészeti” beruházás kapcsán rendezett sajtótájékoztatón. A városvezető

hozzátette: az Észak-alföldi Operatív Program „Helyi Településfejlesztési Akció” keretében elnyert összegből gyakorlatilag a város főtere születik újjá, illetve szépül meg. A program első lépéseként megszállt és kibővült a művelődési ház, amelynek főtéri bejárata díszburkolatot kapott. A mostani munkálatok során egy eddig hasznosítatlanul, illetve kihasználatlanul álló önkormányzati telken pihenő- és ját-

szóparkot építenek, s nyitják meg a lakosság előtt. A főtér egy része díszburkolatot kap, s ezt a területet promenádként

(sétálóutcaként) a gyalogosok vehetik majd birtokukba.

Kozmáné Kasza Veronika
polgármester

SPORTNAP NYERTES PÁLYÁZATBÓL

A DIFI sátra a III. Csülkös Napon

A DIFI Információs Iroda az Új Magyarország Fejlesztési Terv TÁMOP (Társadalmi Megújulás Operatív Program) 5.2.5.-08/1/B Gyermekek és fiatalok integrációs programjai - pályázati programja, „Esélyt a fiataloknak” Esélyteremtés a hátrányos helyzetű dombrádi roma és nem roma fiatalok számára – című projekt keretén belül megrendezte az első önálló, nagysikerű sportnapját. A rendezvényre 2009. május 23-án került sor a Városi Sportpályán. A gyerekeket *Kozmáné Kasza Veronika* polgármester-asszony köszöntötte. A programok reggel 8 órától kezdődtek a sportok kedvelői számára. A fiatalok 13 éves kortól 29 éves korig nevezhettek egyénileg vagy csoportosan a különböző versenyszámokban. Mindenki megtalálhatta a maga érdeklődésének megfelelő sportágat. A fiatalok részt vehettek kispályás labdarúgótornán, ne-

vezhettek tájfutásra, akadályversenyre, kipróbálhatták az íjászatot és lovagolhattak is. Az első három helyezett minden versenykategóriában érmet és oklevelet kapott. A rendezvényen körülbelül 110 fiatal nevezett a sportkategóriák valamelyikére, ezen felül számos fiatal kilátogatott, hogy szurkoljon társainak.

A pályázati program lehetőséget nyújt arra, hogy jövőre is megrendezésre kerüljön egy hasonló nagyszabású és a környező települések fiataljait összefogó rendezvény.

A DIFI Információs Iroda, ahogy eddig is hétfőtől szombatig színes programokkal, képzésekkel, kézműves foglalkozással, filmvetítéssel várja a dombrádi és a környékbeli települések fiataljait.

Elérhetőségeink:

Tel.: 06-30/365-4060, e-mail: difi.iroda@gmail.com

TISZTELT FÖLDTULAJDONOSOK, FÖLDBÉRLŐK!

A Felső-Szabolcsi Vízgazdálkodási Társulat 2009. július 23-án tartja küldöttgyűlését. A Társulat 6.1.1. pontja szerint egy településről egy főt lehet választani.

2009. július 15-én (szerda) 18 órától az Ady Endre Művelő-

dési Ház és Könyvtár nagytermében tartanak megbeszélést, illetve küldöttválasztást.

A választással egybekötött tanácskozással a szervezők várják a földtulajdonosokat és a gazdálkodókat.

TESTÜLETI TÁJÉKOZTATÓ

A lap legutóbbi száma óta a Képviselő-testület többek között:

- 4/2009.(III.27.) rendeletével elfogadta a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátások szabályairól szóló rendeletét.

- 23/2009.(III.26.) határozatával döntött a 2009. évi közbeszerzési terv elfogadásáról.

- 24/2009.(III.26.) határozatával értékelt a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátását.

- 27/2009.(III.29.) határozatával döntött az Európai Unió Környezet és Energia Operatív Program keretében szennyvízelvezetés és tisztítás KEOP-7.1.2.0-2008-0241 azonosító számú pályázat előkészítő szakasza megvalósításához szükséges önerő és áfa-jának biztosításáról.

- 30/2009.(IV.23.) határozatával elfogadta a település hosszú távú sportkoncepcióját, illetve a Városi Sporttelep fejlesztési tervét.

- 5/2009.(IV.24.) számmal rendeletet alkotott a Sportról.

- 6/2009.(V.01.) sz. rendeletet alkotott az önkormányzat 2008. évi költségvetésének végrehajtásáról.

- 33/2009.(IV.30.) határozatával elfogadta a 2008. évben az önkormányzat és intézményeinél végzett belső ellenőrzés tapasztalatait, éves összefoglaló ellenőrzési jelentést.

- 36/2009.(IV.30.) határozatával

meghatározta a Szivárvány Óvoda nyári nyitva tartási rendjét.

- 37/2009.(IV.30.) határozatával döntött a 2009/2010-es tanévre az óvodákban indíthat csoport, valamint az iskolában indítható osztály, napközis csoport számáról és létszámáról, valamint az óvodai létszám-eltérés engedélyezéséről.

- 38/2009.(VI.11.) határozattal döntött a főzőkonyha bérbeadásáról gyermek- szociális étkeztetés céljára.

- 39/2009. (VI.11.) határozattal döntött a Tisza-parti természetes fürdőhely üzemeltetéséről. A döntés értelmében a Képviselő-testület kimondta, hogy a természetes fürdőhely használatát a 2009-es fürdőzés szezon kezdetétől az alábbi térítési díjak ellenében vehetik igénybe a vendégek:

14 éves életkor felett 100,-Ft/fő.

- 43/2009.(VI.11.) határozattal döntött a „Tündérváros Óvoda komplex fejlesztése” ÉAOP-4.1.1/2F-2F-2009-0018. sz. pályázathoz kapcsolódó építési beruházásra vonatkozó feltételes közbeszerzési eljárásban tárgyalás kezdeményezéséről.

- 44/2009.(VI.11.) határozattal módosította Dombrád Város 2009. évi közfoglalkoztatási tervét.

TORNAÜNNEPÉLY A MÓRÁBAN

2009. május 28-án került sor a Móra Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában a 4 évente megrendezésre kerülő Tornaünnepélyre. A rendezvényen az iskola apraja nagyja részt vett szép számmal. Különböző műsorokat tekinthettek meg az érdeklődők különböző szerekkel. Láthatnak itt karika, szalag, pom-pom, porolós, esernyős, ugrókötel gyakorlatokat. Elmaradhatatlan volt a 8. osztályos fiúk erőlelmekből álló gyakorlata is. Reméljük, 2013-ban – a következő tornaünnepély ugyanis akkor lesz –, is az ideihez hasonlóan változatos, színvonalas és színpompás műsorral készülnek majd gyerekeink.

Győry Csilla testnevelő tanár

KÖZÖSEN A NŐK EGÉSZSÉGÉÉRT

A nők egészsége a családok egészsége címmel – immáron negyedik alkalommal – rendeztek koleszterinszűréssel, vércukor-, súly-, magasság- és vérnyomásméréssel egybekötött egészségmegőrző napot hétfőn

Dombrádon. A helyi polgármesteri hivatal, a védőnői szolgálat, valamint a Dombrád és Térsége Alapszolgáltatási Központ által szervezett program keretében Kozmáné Kasza Veronika polgármester emlékezett

meg az anyák napjáról, majd Nagyné Süttö Eleonóra beszélt a mammográfiás szűrővizsgálat fontosságáról. Pásztorné Bodor Katalin csoportvezető védőnő ugyancsak a különféle egészségügyi szűrések egészségmegőrző szerepét hangsúlyozta, s

résztevőknek lehetőségük volt kipróbálni a pihentető kar- és nyakmasszázszt Vincze Éva gyógymasszőr segítségével. A rendezvényen a helyi gyógynövénybolt a reformélelmiszerekből összeállított kollekcióját is láthatták a résztvevők.

A III. CSÜLKÖS NAP VETÉLKEDŐINEK EREDMÉNYEI

Főzőverseny: A nap legjobb szakácsa, a főzőverseny első helyezettje a 14 éves Háda Zsombor - Háda Team lett. A második helyezett Barilló Péter, a harmadik helyezettet: a Brazil csapat lett. Különdíjat kapott a Kék Lagúna Étterem.

Virtus vetélkedő:

I. helyezett: Simkó Attila
II. helyezett: Szőke Zsolt
III. helyezett: Simkó József
Különdíj: Sárközi Róbert
Labdarúgó torna:

I. La Ma a (Tintér István és csapata - Kisvárdra)
II. Top Gun (Tóth Ákos - Dombrád)
III. Manchester United (Hajnal Iván - Dombrád)
Legjobb kapus: Bandor Ferenc (La Ma a)
Gólkirály: Iván Attila (Brazilok)
Horváth Márk (Manchester United)
Legjobb mezőnyjátékos: Tóth Ákos, Dombrád
Legszebb sátor:

I. helyezett: Ajak Polgármesteri Hivatal
II. Szivárvány Óvoda, Dombrád
III. Háda Team, Dombrád
Különdíj: Dr. Bereczky Zsigmond Református Általános

Iskola, Dombrád
Rodeóbika verseny:
Felnőtt kategória:
I. Női: Szántó Csilla
I. Férfi: Sándor Zsolt
Gyerek kategória:
I. Szalkay Béla Márk

(Fotó: Sipeki Péter)

RECEPT: VEGYES SAVANYÚSÁG

A 80 éves Margit néni bevált receptje szerint.

Hozzávalók: 1,5 kg uborka, 1,5 kg paprika, 1,5 kg káposzta, 1,5 kg zöldparadicsom, 30 dkg hagyma, 2 dl 20%-os ecet, 20 dkg cukor, 7 dkg só, 1 kávéskanál borkénpor, 1 kávéskanál szalicil.

12 óráig állni hagyjuk, utána rakjuk üvegbe.

(Papp Józsefné receptje)

NEGYEDÉVES KULTURÁLIS HÍRADÓ

2009. április 25-én *Tóth Anita* és *Berencsi Zoltán* életének meghatározó helyszíne volt a Művelődési Ház nagyterme, hiszen a fiatalok ezt a helyszínt választották esküvőjük megtartására. Ezúton is gratulálunk az i ú párnak.

2009. április 27-én az „Őszi-rózsza” Nyugdíjas Klub tagjai szalonnát sütöttek a Művelődési Ház parkolójánál kialakított helyen. A jó hangulatú délelőtti folyamán sokat nótáz-

tak, majd megbeszélték az idei teendőket.

2009. április 27-28-án a Gyermekvédelmi intézet munkatársai tartottak előadást az úgynevezett i úsági klub helyiségben azok számára, akik fáradtságot nem kímélve nevelik az állami gondozásból kivett gyermekeket.

A Móra Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola diákjai 2009. április 30-án köszöntötték az édesanyákat anyák napja alkalmából.

A Móra Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola 2009. május 15-én tartotta a Mórás Művészeti Verseny elnevezésű rendezvényét. Intézményünk a színjátszó csoportoknak, illetve a vers-, és prózamondó diákok versenyének adott otthont. A színvonalas előadások közül a zsűrinek igazán nehéz dolga volt kiválasztani a leg-

jobb előadást.

2009. május 20-án nyitották meg a Születés hete elnevezésű rendezvénysorozatot. A Művelődési Ház előterében a program keretében meghirdetett rajzpályázatra beérkezett műveket tekinthették meg az érdeklődők. A rendezvénysorozatot Szabolcsi Brigitta nyitotta meg, majd hallhattunk előadást a különböző szűrési vizsgálatokról és a homeopátiás gyógykezelésről is. Késő délután a gyerekfoglal-

kozás helyszíne lett a Művelődési Ház nagyterme.

A Szivárvány Óvoda május 29-én illetve május 30-án tartotta évzáró ünnepségét. A ballagó ovisok elbúcsúztak az óvó néniktől, a dajka néniktől, valamint a középsős és kiscsoportos társaiktól.

2009. június 9-én a Dr. Bereczky Zsigmond Református Általános Iskola osztályának tartott könyvtári órát Vincze Menyhért. A diákok megtanulhatták a könyvtári viselkedés alapvető szabályait, a könyvkölcsönzés menetét, valamint megismerkedhettek a könyvtári könyvek elrendezésével is.

2009. május 11-én ismét a gyermekvédelemé volt a főszerep. A Gyermekvédelmi intézet munkatársai ismételt előadást tartottak a nevelőszülők részére.

Intézményünk 2009. július

13-tól július 18-ig meghívásos alapon Festő, Alkotó Tábort szervez. A rendezvény sikerességét mutatja, hogy már minden művész elfogadta meghívásunkat. Bízunk benne, hogy a városlakók ugyanolyan türelemmel és szeretettel fogadják majd az út szélén festőállvánnyal felszerelt művészeket, ahogyan ők elkészítik városunk egy-egy nevezetességét. A tábor kiállítás fogja zárni az elkészült munkákból a Városi Képtárban, melyről a későbbiekben adunk tájékoztatást. Felhívjuk a diákok figyelmét, hogy augusztustól újra indul

a filmvetítés a könyvtárban. Augusztus hónap minden szerdáján 14 órától egy-egy kötelező olvasmány megfilmesített változatát vetítjük az érdeklődőknek.

Felhívjuk a város lakóinak figyelmét, hogy intézményünkben a nyári hónapok alatt sem pihennek az aerobik tréning résztvevői. Minden sportolni, mozogni vágyót várunk minden hétfőn és szerdán 18 órától.

Továbbra is állunk a lakosság szolgálatára!

Vincze Menyhért, az Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója

A FOTOGRÁFUS ÉS A TISZA

Sipos Attila fotóművész önálló tárlata 2009. május 19-én volt. A nyírbátori születésű, Záhonyban élő fotográfus már gyerekkora óta kötődik a Tiszához, valamint a Tisza környéki tájhoz, ami művészi munkájában is meghatározó. A vendégeket Vincze Menyhért, az Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója köszöntötte, a kiállítást Csorba István Kadosa, a Magyar Kultúra Lovagja nyitotta meg.

VIDÁM NAPOK AZ ÓVODÁBAN

Óvodánk a kompetencia alapú óvodai nevelés EU-pályázaton közel 6 millió forintot nyert. A pályázat keretében tantesületi felkészítő napot szerveztünk, amelynek része volt a kézműves délelőtt az összes óvodás részvételével és egy sport élelőtt az óvodások és az

elsőosztályosainak részvételével. Sajnos az időjárás közbeszólt, az eső megghiúsította a rendezvény szabadtéri jellegét. Ez azonban nem szegte kedvét a gyerekeknek, akik az iskola tornatermében mérhették össze erejüket. A sportnap célja, hogy óvodás gyerekeink

elsőosztályosok közreműködésével.

Sportnap

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik a rendszeres mozgás, amely az egész élete során végig kellene, hogy kísérje az embert. Óvodánk helyi nevelési programjában hangsúlyos szerepet kap a testi nevelés. Az idén is megrendeztük az óvodai sportnapot az általános iskolák

megmutassák ügyességüket, ízelítőt adjanak abból, hogy milyen feladatok megvalósítására képesek és az iskolásokkal átéljék az együttmozgás örömeit. A rendezvény hangulata ragyogó volt. A gyerekek teljes odaadással, képességük és tudásuk alapján oldották meg a feladatokat. Igaz, időnként a nyusziugrás helyett békaugrást végeztek, de ezt az izgalomnak tudhatjuk be. A nagycsoport-

sok az elsőőkkel is versenyezhettek, és nem maradtak alul. A sportnapnak mindenki nyertese lett. Nyertesek lettünk mindannyian, mert jól éreztük magunkat. Nyertesek a gyerekek, mert sokféle játékot játszhattak, mozoghattak. Öröm volt látni az izgalomtól kipirult arcokat, és azt, hogy a gyerekek bíztatták egymást és szurkoltak egymásnak. A sportnap végén minden gyerek

óvodásaink számára, amelyen nagy számban és igen lelkes aktivitással ültek asztalhoz a gyerekek. Nagy gyakorlatlalt végezték a jól begyakorolt technikákat, olykor ellesve társuk ötletét. Készítettek nyári faliképet vegyes technikával: virágokat hajtogattak, és ragasztottak lapra, amit aztán színes ceruzarajzzal egészítettek ki. Minden gyerek egyéni elképzelés útján alkotott, nem

szimbolikusan egy-egy érmet kapott.

Kézműves délelőtt

Az örömteli mozgás mellett az óvodai nevelés másik kiemelkedően fontos területe a vizuális nevelés. Az óvodai nevelés célja, hogy minél több eszközzel és változatos technikával ismertesse meg az apróságokat, miközben alkotói szabadságot biztosít nekik. A kézműves délelőttön különböző ábrázoló tevékenységet szerveztünk az

volt két egyforma kép.

A másik tevékenység nyári képeslap készítése volt ujjnyomdával. Az ábrázoló tevékenység kiválóan alkalmas volt az érzékelés a kreativitás és önkifejezés fejlesztésére, térszemlélet alakítására az alkotó képzelet kibontakoztatására. Alkotásaikban tükröződött a környezetükről és a világról szerzett ismeretük, esztétikai ízlésük. A délelőtt befejezéseként egymás munkáiban gyönyörködtek.

(Fotó: Sipeki Péter)

Harmadszor volt Csülkös nap Dombrádon

Immár harmadik alkalommal rendeztük meg a Dombrádi III. Csülkös napot. Már a rendezvény előtt pár nappal nevezhettek főzőversenyre, kispályás labdarúgásra, virtus vetélkedőre. A főzőversenyen 21 csapat sült-főzött, és mérte meg magát ezen a gasztronómiai kihíváson. A pálya másik végén a

lovakfogat-hajtók mutathatták meg ügyességüket, rátermettségüket ebben a sportágban. A nap folyamán mindenki megtalálhatta a számára megfelelő szórakozási lehetőséget. A gyerekeket vidámpark, a felnőtteket különböző versenyek, kulturális műsorok várták és szórakoztatták.

DIÁKSIKEREK A MÓRÁS MŰVÉSZETI VERSENYEN

2009. május 15. Dombrád
A Móra Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola – Dombrád,

nyeslitke, Nagyhalász, Ibrány, Szorgalmas, Kisvárd, Domb-
rád, Nyírmada iskolájából ös-
szesen: 675 versenyző tanuló

Free Dance Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Szakiskola és a Bíborka Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Szakiskola közreműködésével táncművészet, képzőművészet, színjáték, vers és próza, zongora művészeti kategóriákban versenyt hirdetett. A zsűri 18 független szakemberből állt. A versenyre 22 település: Rozsály, Nyírlugos, Ajak, Tiszadada, Vásárosnamény, Méhtelek, Beszterec, Záhony, Tiszalök, Nagyecsed, Nyíregyháza, Ramocsaháza, Nyírkércs, Csengersima, Tiszavasvári, Fé-

nevezett be és 85 felkészítő pedagógus kísérte el a versenyzőket.

A verseny 2009. május 15-én volt. A művészeti ágak versenyei négy helyszínen zajlottak párhuzamosan.

A táncművészet a Móra Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola-
ában (Andrássy út 67.), melyben társastánc, néptánc, moderntánc és egyéb kategóriában a mazsorett csoportok

versenyeztek.

A képzőművészek a Móra Ferenc Iskola Kossuth utcai épületében versenyeztek két korcsoportban.

A rajzokat a helyszínen készítették el a versenyzők.

A következő helyszín az Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár volt, ahol a színjátékosok, a vers- és prózamondók mérték össze tudásukat.

A Házasságkötő Teremben pedig zongorán 3 korcsoportban versenyeztek az i ú zenészek. Művészetiis növen-
dékeink szép eredményeket értek el:

Néptáncosaink 2 arany, 1 ezüst, 1 bronz minősítést szereztek.

Mazsoretteseink 4 arany minősítést kaptak.

Színjátékosaink: Bronz minő-

sítést kaptak a *Buták* versenyé című színpadi előadásukért. Vers és prózamondás kategóriában: Első: *Váradí Evelin*, második: *Révész Gabriella*, harmadik helyezett: *Molnár Anita* lett.

Zongora kategóriában: *Kindák Tünde* tanulónk második helyezést kapott.

Képzőművészet kategóriában: *Miklós Béla* hozta el a harmadik helyezést munkájával.

A verseny megszervezése és lebonyolításában közreműködő pedagógusainknak itt szeretném újból megköszönni munkájukat. A vendégek és versenyzők pozitív visszajelzései alapján mindenki maximálisan teljesítette a rábízott feladatot. Bebizonyította tantestületünk, hogy tudunk egységben is minőségi munkát végezni. A tantestületünk verseny lebonyolítását arany minősítésre értékelhetjük. Május 30-án Tiszalökön újból versenyeztek néptáncosaink és pomponos duónk. A Tiszaparti minősítő versenyen 3 arany minősítést és egy ezüst minősítést szereztek néptáncosaink. Pomponos duónk: *Váradí Evelin* és *Szendrei Enikő* arany minősítést kaptak. Elmondhatjuk, hogy sikerekben gazdag tanévet zárt művészeti iskolánk.

Szalkayné Szénégető Krisztina művészeti munkaközösség vezető

ŐSI MESTERSÉGEK DOMBRÁDON (3.)

A kádármesterség

Kora középkori és középkori forrásokban a mesterség bodnár, pintér, kádár néven szerepel. Az előbbi kettő a német Binder mesterségelnevezésből származik, kádár szavunk viszont a szerbhorvát kád -ra vezethető vissza.

Hordókat, kádat, dézsákat, különböző rendeltetésű faedényeket (vödör, puttony, köpülő, kármentő stb.) készítettek. A mesterség különösen a nagy múltú borvidékeink – a zempléni Hegyalja, Gyöngyös és Eger vidéke, a Balaton-felvidék stb. – városaiban, és azokon a településeken vált jelentőssé, ahol sörfőzdék létesültek. A híres magyar borokat a 16-17. században külön-külön hordófajtákba tárolták és szállították, a tokaji aszút például antalfában, más néven atóntalhordóban, a másfajta tokaji bort gönci fában vitték a kereskedők külföldre.

A 19. század végén a kádármesterek főleg megrendelésre dolgoztak, századunkban viszont mind többen eljártak vásárolni, mivel a helyi rendelések, javítások nem látták el műhelyüket elegendő munkával. Legjobb jövedelmet az őszi vásárok hoztak, ám borvidéken már a szőlővirágzás után kiderült, milyen lesz a hordó iránti kereslet. A kádárok a jól kereső iparosok közé tartoztak, egészen a zománcos, üveg, majd a műanyag tárolóedények elterjedéséig. A kádárok legalcalmasabb nyersanyaga a tölgyfa volt, ebből készültek a boros- és sörshordók, de anyaghiány esetén készítettek eper – néhol akác- és szelídgesztenyefa-hordót is. Dézsát, kádat fűz, nyár és fenyőfából, de például Miskolcon szilvből, hársból és kőrisből is készítettek.

Ahol a mesterség apáról fiúra szállt, számos kézbeli szerszám öröklődött. A régi mesterek sok szerszámot maguk faragtak és véséssel díszítettek is. Önálló fiatalok idős kádároktól és városi vaskereskedésekben vásároltak fűrészeket, gyalukat, késeket. A kádárok, németül,

gyakran torzultan elmagyárosított kifejezéssel nevezték meg szerszámaikat. Például a „fenék-húzó” jelentésű Auszieher szót acigernek említik.

Dongafának a kádár csak egyenes szálú, görcsmenetes fát választott. A farönkön megjelölte, majd elfűrészelte a hordódongák hosszúságának megfelelő hasábokat, amelyeket fejszével hosszában előbb kétfelé, majd újból kettőbe, fertályokba, vagy-

Szaktanácsadók után

is negyedekbe hasított. Ügyeltek arra, hogy a fa szálában, ún. tükkörszála mentén hasadjon. Ezután faragóbárral kinagyolták a dongát. A különböző méretű hordódongák kiszabásához mértékül módlák szolgáltak, melyeket a kádárok maguk készítettek. Ezután a dongafákat a szabadban kászliba (Orosháza), kalickába (Kecel, Mecseknádasd) rakták, hogy száradjanak. (A dongafa legalább fél évig száradt.)

Hordókészítés előtt a kádár módlával ellenőrizte, és ha szükséges volt, késsel vagy gyaluval kiigazította a dongák formáját, majd a dongákat abroncsba állította. Az állítás úgy történt, hogy egy dongát a húzató abroncshoz erősített, majd körben mellé állította a többi dongafát. Miután a dongák jól összeilleszkedtek, a húzató abroncsot kalapáccsal lejjebb ütötte, és a dongák felső vége felől ráhúzott még egy abroncsot. Ezután a hordót kitűzelte: az összeilleszkedő dongák között faforgácsból tű-

zet rakott, kívülről pedig vízzel locsolta a dongákat. A dongafa így rugalmassá vált, engedett az összehúzásnak, amíg valamennyi abroncsot rá nem szorították. A hordók kitűzelésére ún. tűzelőkosarakat alkalmaztak.

Ezután következett a csínvágás, vagyis a hordófenék vájatának bevésése. Eszköze a három facsavarral állítható vésetű csínvágó. Majd a kádár cirkalommal (fakörzővel) megmérte a fenék területét, kiszabta, legyalulta a fenékdarabokat.

A fenékdarabokat régebben kéthegyű faszögekkel erősítették össze, és közéjük, az ún. fugókba napjainkban is egy-egy szál gyékényt tesznek. A dongák közeinek tömítésére a vajasgyékény puha, hosszú leveleit használják. Ezután a hordóról leverik a húzatóabroncsokat, az odalfugok közé is gyékényt helyeznek, majd a körülűrészelt és a peremén elvékonyított hát-só fenéket a csínbe illesztik. Viszateszik az abroncsokat, az első fenéken kifúrják a csaplyukat, a szájdongán a beöntőlyukat, majd helyére teszik az első fenéket. Ezzel kész a hordó. Végül a húzató abroncsokat rendszerint ledobják, gyaluval megcsinósítják a hordót, ráverik és összeszegecselik a végleges abroncsokat és hitelesítik.

A többi faedény készítése a hordóéhoz hasonló, de valamivel egyszerűbb. A hordókon kívül a következő portékák szerepeltek a kínálatban: kád, bornak való fertályos, bortölcsér, búzamérő véka, uborkáshordó, kútveder,

mosogatódézsza, facsöbör, fürdő kád, vajas hordó, vízfordó puttony, fadézsza borsóprűnek, borhűtő fadézsza, szüreteléshez, borkezeléshez taposókád, puttony, kármentő (a hordó feltöltésére szolgáló, kiöblösödő tölcser). Parasztháztartások számára káposztás-, szózó- és mosódézsát, zsírosbödönt, vajköpülőt, favödört, pásztorok és mezei munkások számára csobolyót készítettek.

Édesapám az 1940-es években Kemecseről nősült Dombrádra, ekkor már a faluban volt egy kádár, idős *Tóth István*. A műhelye a Balatonban (Felszabadulás út) volt, akinek a fia, *abb Tóth István* is ezt a mesterséget űzte Bugócon (Erzsébet út).

Édesapám mellett tanulta ki a szép szakmát sógora (Biri) *Veress Károly*, akinek a keze munkáját még a mai napig is sokan emlegetik és dicsérik. Ő olyan mesterember volt, hogy nemcsak a kádár szakmában, hanem a kőműves és ács szakmában is maradandót alkotott. Ő készítette például a kultúrház boltívet. A szeszfőzdei katlanok átrakására is őt kérték fel. Édesapám mű-

Veress Károly kádármester

helyében tanulta ki a kádár szakmát *Ágoston Béla* (Bugóc), *Szántó József* (Rákóczi út), *i. Baka Károly* (Kossuth út) és jómagam. Én 1966-ban érettségi után szereztem meg a szaktanácsadói bizonyítványt Nyíregyházán. A szakmában a Szőke Tisza Tsz-ben, majd másodállásban dolgoztam. Sajnos a szőlőskertek megszűnésével a szőlők felszámolásával a szép szakma is halálra van ítélt a környéken.

Szilágyi Béla

ANYAKÖNYVI HÍREK

Hosszú életet, jó egészséget kívánunk az újszülötteknek, bennük sok örömet a szülőknek.

Gyermek neve:

1. Molnár Franciska
2. Teski Ádám Attila
3. Orgován Jázmin
4. Sági Boglárka
5. Bárány Levente
6. Sami Dzsesszika Ilona
7. Horváth Bianka
8. Balogh Márk
9. Horváth Gergő
10. Szántó Réka Virág
11. Csákvári Kristóf
12. Jóni Richárd Kevin
13. Sándor János Junior
14. Harsányi Levente
15. Terjék Ferenc
16. Sándor Adrián
17. Veress Laura

Anyja neve:

- Sebők Aranka
- Orosz Ágnes
- Bagi Mária
- Kazsuba Renáta
- Kazsuba Zsuzsanna
- Sami Ilona
- Lakatos Brigitta
- Bandor Anita
- Lakatos Alíz
- Gáncsos Beáta
- Székely Anita
- Horváth Ágnes
- Sándor Valéria
- Révész Katalin
- Kelemen Henriett
- Boros Irén
- Tompa Nóra

Gratulálunk a házasságot kötötteknek és kívánunk békés, boldog esztendőket az életben sok örömet.

1. Révész Anett Enikő	-	Nagy Gábor
2. Zámbo Tímea	-	Csercsa Tibor
3. Tóth Anita	-	Berencsi Zoltán

4. Varga Mária	-	Berencsi Zsolt
5. Lakó Annamária	-	Révész József
6. Verdes Ildikó	-	Kozma József
7. Varga Lajosné	-	Veres József
Horváth Éva		
8. Pál Enikő	-	Elek József Csaba
9. Orosz Anikó	-	Tóth Károly Tamás
10. Kelemen Henriett	-	Terjék Ferenc

Hozzá tartozók iránti részvétellel közöljük az elhunytakat.

1. Hokszt Béláné (Nagy Margit)
2. Rostás Elemérné (Balogh Ildikó)
3. Zsoldos Ferenc
4. Ágoston Gézáné (Illés Jolán)
5. Révész László
6. Veréb Ferencné (Zsanda Erzsébet)
7. Rada János
8. Lehoczki Pálné (Balla Piroska)
9. Csáki Menyhért
10. Gyulai Gyuláné (Papp Borbála)
11. Hajnal Imre
12. Tóth Mihályné (Vinnai Jolán)
13. Szilágyi Jánosné (Tutkovics Gabriella)
14. Veleczki Péterné (Barnák Etelka)
15. Horváth Béla
16. Horváth László
17. Lakatos Mária

IN MEMORIAM: RADA JÁNOS

„...Hazámba vágyom a Latorca partja vár.

Szebb ott az álom, szebben dalol a madár”

Városunkban a közel-múltban elhunyt Rada János kollégámnak a Latorca partja, Kárpátalja volt szeretett szülőháza, de a történelem viharai máshová kényszerítették élni, dolgozni. Talán enyhítő körülmény volt, hogy feleségét is otthonról hozta, úgy együtt álmodhattak szülőhelyükről és fogadhatták az őket meglátogató népes rokonságot.

Mándok után itt Dombrádon tanított közel 30 évet. Kezdetben a magyar nyelv szépségeire vala-

Rada János

mint az irodalom gazdag tárházát nyújtotta tanítványainak. Miután befejezte az Egri Tanárképző Főiskolán tanulmányait, biológiát, mezőgazdasági ismereteket, technikát oktatott.

Hosszú éveken át ő volt a gyakorló kert vezetője ami a nyári vakációban is egész embert kívánt egy tanártól. Bensőséges kapcsolatot épített ki tanítványainak szüleivel. Sokrétű, iskolán kívüli munkájával – tanácsstag, Hazafias Népfront titkár- méltán vívta ki a lakosság elismerését. Befogadták, dombrádivá vált. Ünnepeleken elhangzott szónoki beszédei örökre megmaradtak mindnyájunk emlékezetében.

Jó kolléga volt, környezetében vidám, bizalmas hangulatot teremtett. Nem volt könnyű az élete szülői háttér, testvérek nélkül, de családjának meleg otthont teremtett,

ahol szépen kitanított 3 gyermeke 6 unokája családjával nagyon jól érezte magát. Az manapság példaértékű, hogy mindkettőjük súlyos betegsége minden napjaiban, óráiban gyermekei szerető gondoskodását élvezhette.

Mellette, mellettük voltak és vannak gyermekeik. Utolsó óráiban is kicsi dédunokája törölgette nagypapa gyöngyöző homlokát. Ilyen megérdemelt gondoskodás közepette indult utolsó útjára.

Áldott legyen pihenése.

*Lácza György
nyugdíjas igazgató
barátod*

TELEPÜLÉSÜNK JELES SZEMÉLYISÉGEI 25.

Gaál Béla színész, rendező (1893-1945)

A Meseautó dombrádi „utasa”

Gaál Béla - filmszínész, filmrendező - 1893. január 1-jén született Dombrádon. Apja Goldstein Miksa, anyja Groszmann Malvin. Az apai nevet 1902-ben magyarosította a család. A tehetséges gyerek a középiskolát Debrecenben és a fővárosban végezte, ez utóbbi helyen jogot is tanult.

1913-ban elvégezte az Országos Színészegyesület tanfolyamát, majd Szatmárnémetiben lépett a színészi pályára. Itt mint „szerelmes színész” működött, később Győrbe szerződött rendezőnek. 1914-ben „Kóborlások” címmel jelent meg verseskötete. Az I. világháborúban tevékenyen részt vett, megalapította a katonatisztek színházát, frontszolgálatot is teljesített, a Signum Laudist, a kisézüst és a nagy ezüst vitézségi érmet, valamint a bolgár vöröskeresztet kapta érdemei elismeréséül. Mint sebesült főhadnagy szerelt le. 1918 októberében fellépett a fővárosi Nyári Színházban, a következő hónapban pedig a Katonaszínészek Tanácsának ügyvezető elnöke lett. 1919 márciusától októberig a Zeneakadémia épületében megnyílt Madách Színház színész-igazgatója. A színház megszűnte után kezdett el filmet forgatni a Star Filmgyárnál, pl. Vörösbegy, Diadalmas élet, Rongyosok. 1922-ben fellépett a Renaissance Színházban, ezt követően Bécsben rendezett filmeket, később hazatért. 1927-től 1929-ig a Belvárosi Színház főrendezője volt. A hangosfilm megjelenésével érdeklődése ismét a filmzés felé fordult. Székely István mellett a legtöbbet foglalkoztatott rendezők egyike lett. Ezt valószínűleg azzal

A meseautó plakátja

érte el, hogy nagy szakmai tudással elégitette ki a szórakozni vágyó közönség óhaját. Ennek a törekvésnek kiváló példája a 30-as évek legnagyobb üzleti sikere, a már említett Meseautó. A filmben a sztárok: Törzs Jenő, Kabos Gyula mellett Perczel Zita és Tolnay Klári, mint kezdő színésznők jutottak szerephez. Tolnay Klári a Nógrád megyei Mohorán született és eredetileg Rózsi volt a keresztnéve. Idézet a művész életrajzából: „Gaál Béla kora tavasszal, még a vígszínházi jelentkezésem előtt többszöri figyelemre méltatott. Ez abból állt, hogy alaposan kikérdezett és meghívott magán filmiskolájába. Emlékszem, ott egyszer a nevekről is szó esett. A könnyen megjegyezhető, magyaros hangzású családi neveket kedveli a közönség - mondotta, majd kifejtette: bizonyos szerepkörökben nélkülözhetetlen a választékos keresztnév.

A Rózsi cselédhangzású. Ellenkeztem: a Rózsi szép név, igaz, Mohorán minden máso-

dik tehenet így hívnak. Aztán engedtem: szólítsanak ezentúl, Klárinak.” Gaál Béla 1935-ben a Budai cukrászda c. művével aratott sikert. A korabeli kritikák dicsérték két Jókai regény megfilmesítését: Az aranyembert és Az új földesurat. Akikkel a legtöbbször együtt dolgozott: Kabos Gyula (8 filmben) Gózon Gyula (6 filmben) Páger Antal (5 filmben) Csontos Gyula (5 filmben) Pethes Sándor (4 filmben) Ráday Imre (3 filmben).

Gaál Béla a gyakorlat mellett filmelméleti tevékenységet is folytatott. 1920-22 között az Országos

Színészegyesület színiiskolájában filmszínészetet tanított, a század húszas éveinek közepétől magániskolát vezetett, 1934-39 között pedig az Országos Filmegyesület Filmművészeti Iskolájának igazgatója és tanára. Előadásai és kéziratai alapján Negrelli Béla és Várhidy Károly adta ki 1939-ben a Filmelmélet c. Gaál könyvet. Mint zsidó származású egyént súlyosan érintették az un. Zsidótörvények. 1938-ban készítette utolsó filmjét.

1945 februárjában a fajüldözés áldozata lett. Gaál Béla eddig az egyetlen olyan dombrádi születésű, aki és országos hírnévre és ismertségre tett szert.

(Néző István kisvárdai főkönyvtáros-helytörténész írásának felhasználásával).

Református Lelkesi Hivatal.

BESZÉLGETÉS A KÖNYVTÁRBAN

2009. április 23-án a „Beszélgetés a Könyvtárban” előadássorozat keretein belül *Gondos Gyula* nyugdíjas magyar-latin tanár A zengő labirinth című válogatott prózai gyűjteményét ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. *Gondos Gyula* 1939-ben született Dombrádon. Az egyetemi éveket leszámítva Kisvárdán élt és él napjainkban is. Polgári foglalkozása magyar-latin szakos középiskolai tanár. Verseken kívül

recenziókat és irodalomtörténeti esszéket ír.

Nyelvészeti tárgyú írása: A latin a magyarban. A zengő labirinth tudományos igényességű esszéket tartalmazó könyv, mely betekintést enged a szerző irodalmi és nyelvi érdeklődési körébe, elemző tehetségébe. Városunkban sokaknak cseng ismerősen ez a név, hiszen akik a Besenyei György Gimnáziumban érettségiztek, ők találkozhatnak ott a Tanár úrral.

DOMBRÁDI LABDAMŰVÉSZEK PÁRHARCA

Ezúttal – az ugyancsak dombrádi *Karászi Roland* után – *Sűrű Tamás* került a freestyle világelitbe

Az eső ellenére hatalmas érdeklődés mellett választotta meg a szakmai – többek között a PSV Eindhoven focistáját, *Dzsudzsák Balázst* is soraiban tudó – zsűri 2009 legjobb freestyle focistáját, aki ezzel elnyerte a 2010-es Red Bull Street Style dél-afrikai nemzetközi döntőn való indulás jogát. Május utolsó szombatján a 2008-as győztes és a verseny tavalyi világbajnokságon 4. helyezett *Rocco*, alias *Karászi Roland* kemény csatában maradt alul jó barátjával, a későbbi győztes „FX” *Sűrű Tamással* szemben.

– Ez volt életem első nyilvános szereplése, nem számítottam arra, hogy nyerek. *Rocco* nagyon jó barátom, vele együtt gyakoroltunk a versenyre. Egyrészt miatta, illetve azért jöttem el, hogy nyilvános versenyen is megmérkőzzünk egymással.

Karászi Roland „Rocco” és barátja, Sűrű Tamás „FX”

Másrészt pedig azért indultam, mert a zsűriben helyet foglalo *Palle (Palle Sjölander)* a példaképem, és találkozni

szerettem volna vele – nyilatkozta boldogan *FX* a verseny után.

A két 16 fős csoportban megtartott selejtezőből továbbjutott Top8 párharcából is látható volt már, hogy nagy csatára számíthat a Gödörbe kilátogató vendégsereg. A hangulat csak tovább fokozódott a footbag, illetve a breaktánc és nemzetközi freestyle foci bemutató után, így a negyeddöntőket már őrjöngő tömeg fogadta. A két jó barát, *FX* és *Rocco* azonban nem bírt egymással, s a normál 3 perces időkereten túl a zsűri további fél-félpercnyi párharcot követően tudott csak döntést hozni. A trónfosztást rendkívül korrekt módon fogadó *Rocco* elsőként gratulált barátjának. A negyeddöntő másik párosításában *Bibe*, azaz *Bibók Balázs* és *Kovács Péter „Petik”* tekerte a labdát és mutatta be legjobb trükkjeit, amely végén utóbbi kerekedett felül. A döntőben 2:1 arányban *Sűrű Tamás*, alias „FX” került ki győztesen az ünneplő tömeg elismerése közepette.

EREDMÉNYEK A MEGYE LEGFITTEBB VÁROSA VETÉLKEDŐN

A megye legfittebb városa Sky Travel kupán elért eredményeink.

Asztalitenisz: 17 benevezett csapatból 14. hely

Kispályás foci: 18 benevezett csapatból 15. hely

Teke: 18 benevezett csapatból 9. hely

Közlekedésbiztonsági vetél-

kedő: 16 benevezett csapatból 8. hely

Uti: 18 benevezett csapatból 4. hely

Bikarodeó: 17 benevezett csapatból 7. hely

Gasztronómia: 17 benevezett csapatból 2. hely

(Fotó: Racskó Tibor)

Dombrádi
Híradó

HELYI KÖZÉLETI LAP

Felelős kiadó:

Kozmáné Kasza Veronika
polgármester

Szerkesztőbizottság:

**Csáki Menyhért,
Király Istvánné,
Markó Istvánné,
Nagy Szabolcsné,
Sipos Kálmánné,
Vincze Menyhért.**

Szerkesztő:

Kovács Bertalan

Tördelés:

JPG Stúdió Bt.

Készült:

Nyír-Print Nyomda